

HORY, KTERÉ SI ZAMILUJETE

Text a foto Tomáš Neuwirth

Celý život, vyjma tří let v USA, bydlím v Jeseníku. Hory mám tedy přímo na dosah ruky. Místní krajina mě nabíjí energií, potřebuji ji k životu. A cítím jako velkou devízu, že mohu tvořit právě zde. Jeseníky jsou pro mě jako fotografa nevyčerpatelnou inspirací.

Krajinářské fotografii jsem se začal více věnovat po zakoupení dronu. Jsou to právě snímky z ptačí perspektivy, které dávají vyniknout zajímavým místům malebné jesenické krajiny. Mám ji nejraději během podzimu, kdy se listnaté lesy zbarví do žluta a červena. Paleta ohnivých barev je pravou žní pro fotografy přírody. Podzím ale nejsou pouze barevné listy, jsou to také mlhy a inverze. Mlha rozptýlí světlo a dodává snímkům melancholickou náladu.

A čím jsou Jeseníky lákavé pro turisty? Jen namátkou: nádhernou

přírodou, nejčistším vzduchem ve střední Evropě, blahodárnými lázněmi, historickými památkami i technickými unikáty.

CHKO Jeseníky

Nejvyšší moravské pohoří Hrubý Jeseník tvoří spolu se svým podhůřím, Rychlebskými horami, Králickým Sněžníkem a Nízkým Jeseníkem, takzvanou Jesenickou oblast. Nebo též Východosudetskou oblast, případně Východní Sudety. Chráněná krajinná oblast Jeseníky byla v pohoří Hrubý Jeseník vyhlášena v roce 1969 na rozloze 740 km².

Území je z 80 % pokryto lesy, převážně druhotnými smrčinami nebo bučinami s mozaikovitě zachovalými zbytky přírodních lesů. Nejcennější území jsou ve čtyřech národních přírodních rezervacích (Praděd, Rašeliniště Skřítek, Rejvíz, Šerák–Keprník).

Směr Praděd

Při návštěvě Jeseníků nemůžete vynechat jejich nejvyšší vrchol Praděd (1491 m n. m.). Špička vyčnívá se tyčí do nadmořské výšky 1637,5 m. Na vrchol vede několik různě náročných cest, takže si »

Snímek Marek Kačor

Tomáš Neuwirth (49)

Krajinářský fotograf, který se zaměřuje na dronovou fotografii. Za své snímky obdržel mnoho mezinárodních ocenění. Je členem Asociace profesionálních fotografů ČR. V roce 2019 byl nominován na Osobnost české fotografie, v roce 2022 byl členem národního týmu ČR pro Světový fotografický pohár (WPC). Je otec dvou synů.

Skalní vyhlídka Čertovy kameny při inverzní oblačnosti působí až strašidelně

Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně (horní nádrž) od roku 2005 patří mezi sedm největších divů České republiky

Zatímco český název Čertovy kameny je spjat s prastarou pověstí, německý název Harichstein (Harichovy kameny) je odvozen od jména majitele pozemku, na němž skála stála, německého sedláka Vinzenze Haricha.

» na své přijdou jak zdatní turisté, tak i rodiny s dětmi. Z Ovčárny je to 3,5 km, z Karlovy Studánky přes naučnou stezku Bílá Opava 8,5 km, z Červenohorského sedla přes Švýcárnu 10 km a obdobně je to i z Bělé pod Pradědem.

Na Ovčárnu se nejsnadněji dostanete z parkoviště Hvězda. Odtud to můžete vzít nahoru po svých, nebo se vyvézt autobusem, který jezdí vždy v celou hodinu. Dál půjdete na Praděd po asfaltové cestě a téměř celou dobu ho budete mít na očích. Převýšení není nijak náročné. Ve vysílači je hotel a restaurace, kde se můžete občerstvit. Z Pradědu je krásný výhled na celé Jeseníky.

Zdatnější turisté ocení trasu přes naučnou stezku Bílá Opava. Ta začíná v Karlově Studánce u hotelu

Hubertus a vede malebnou přírodou až k chatě Barborka, u které se napojíte na trasu k Pradědu. Stezka Bílá Opava vede podél stejnojmenné divoké říčky, která vytváří v lokalitě úžasné kaskády a vodopády.

Technický klenot

Zajímavým místem, které můžete z Pradědu vidět, je horní nádrž vodní přečerpávací elektrárny Dlouhé stráně (asi 5,5 km západním směrem). Patří k vyhledávaným stavebně-technickým památkám, v roce 2005 se zařadila mezi sedm největších divů Česka. Horní nádrž byla zbudována v nadmořské výšce 1350 metrů. Zdrojem vody, která se přečerpává, je říčka Divoká Desná. V noci nádrž čerpadla naplní vodou, kterou v době energetických špiček použít

potrubím do spodní nádrže. Vodní proud roztáčí dvě turbíny umístěné v elektrárně uvnitř hory ve vytesané jeskyni. Dlouhé stráně jsou třetí největší přečerpávací vodní elektrárnou na světě a nejrozsáhlejším vodním energetickým dílem u nás. Většina objektů se nachází pod zemí, stavby na povrchu jsou pak ohleduplně začleněny do okolní přírody a vytvářejí s ní harmonický celek.

Strmá a poměrně náročná cesta pro pěší vede k elektrárně „po červené“ a měří zhruba sedm kilometrů. Začíná v lyžařském areálu Kouty, kde jsou i odstavná parkoviště. Zároveň je zde nástupní místo lanovky, která vám může výstup k horní nádrži usnadnit (vyveze vás pod Medvědí horu, 4,5 km od nádrže). U horní stanice lanovky se

nachází rozhledna U Tetřeví chaty a budete tu mít opět na výběr, zda dál pokračovat pěšky po červené, nebo využít kyvadlový autobus. Pokud nejste pohybově omezení, tak samozřejmě doporučuji procházku. Můžete si ji zpestřit okružní naučnou stezkou Rysí skála ke stejnojmenné vyhlídce. Zpátky na červenou se napojíte u rozcestníku za větrnou turbínou. Od horní nádrže se vám za příznivého počasí naskytne dechberoucí výhled daleko do kraje. Směrem k jihu uvidíte průhled do české nížiny k oblasti Šumperka a Zábřehu na Moravě, východním směrem leží pásmo Hrubého Jeseníku.

K horní nádrži lze dojet i na kole. Z Loučné nad Desnou (14 km, převýšení takřka 900 m), další možností je vydat se z Koutů nad Desnou kolem spodní nádrže elektrárny a dále vzhůru k horní nádrži. Ve srovnání s prvně jmenovanou trasou je tato o pár set metrů delší, ale s menším převýšením. Třetí možností je stoupat na Dlouhé stráně z Vernířovic.

Genius loci ve dne i v noci

Zajímavá je horská vesnička Rejvíz. Byla založena koncem 18. století, tehdy se jmenovala Reihwiesen (řada luk), z čehož postupným komolením vzniklo dnešní jméno. V okolí nevšední osady s částečně zachovalou německou lidovou architekturou se nachází řada turistických zajímavostí, například Velké mechové jezírko či zřícenina hradu Kobrštejn. Národní přírodní rezervace Rejvíz je s rozlohou 328 hektarů největším rašeliništěm Moravy a Slezska. Na mě vždy Rejvíz působil tajemně díky nevšednímu genu loci, kterým toto místo oplývá, a tak je to častý cíl mých cyklovýjížděk.

Velké mechové jezírko je největším lákadlem pro návštěvníky Rejvízu. Vede k němu naučná stezka v délce tří kilometrů. Počátek trasy je u penzionu Rejvíz (bývalá Noskova chata) a směřuje po žluté turistické značce směrem na Bublavý potok. U třetího zastavení je umístěna terénní stanice strážce příro-

Po haťovém chodníku pokračuje stezka k Velkému mechovému jezírku o ploše 1692 m² a maximální hloubce tři metry. Na pěti zastaveních se návštěvník seznámí s bohatými společenstvy rašelinných luk a typickými druhy rozvodnicového vrchoviště.

dy s pokladnou. Vybírá se zde symbolický příspěvek na údržbu stezky. Po haťovém chodníku pokračuje stezka k Velkému mechovému jezírku o ploše 1692 m² a maximální hloubce tři metry. Na pěti zastaveních se návštěvník seznámí s bohatými společenstvy rašelinných luk a typickými druhy rozvodnicového vrchoviště. Cesta je přístupná od května do října. Celé území leží v mělké pánvi, proto voda z okolních svahů stéká dovnitř, kde je zachycována nepropustným podložím. Smrkový les vlivem silného zamokření odumřel a jeho zbytky, které tvoří ochranné pásmo samotného rašeliniště, postupně ustupují prosvětlenému porostu borovice blatky. Za povšimnutí stojí také masožravá rosnatka okrouhlostá, klikva žoravina či rojovník bahenní.

Ráje horolezců i milovníků zvěřiny

K dalším cílům, které jsem vybral pro naše putování, se vydáme přímo z centra města Jeseník. Jedná se o přibližně 10 km dlouhý okruh, který vede na skalnatou vyhlídku Čertovy kameny, rozhlednu Zlatý Chlum a Křížový vrch. Vyrazit můžete od informačního centra (tzv. Katovna) nedaleko náměstí v ulici Palackého.

Čertovy kameny se nacházejí na severním úbočí Zlatého Chlumu. Zatímco český název skaliska Čertovy kameny je spjat s prastarou pověstí, německý název Harichstein (Harichovy kameny) je zcela prozaicky odvozen od jména majitele pozemku, na němž skála stála, německého sedláka z České Vsi Vinzenze Haricha. U starší generace zdomácněl počestný název „Harikáče“.

Výstup na vrcholek je zajištěn řetězy, z plošiny je pěkný pohled na Jeseník, Zlatohorsko a Rychleby či do údolí říčky Bělé, táhnoucí se od Jeseníku do Mikulovic a dále do polských rovin až k Otmuchovskému jezeru. Čertovy kameny jsou velice oblíbené u horolezců. »

Křížový vrch se stejnojmennou restaurací a kaplí sv. Anny. Inverzní oblačnost sice zahalila údolí, ale na protějším kopci slunce „navítlo“ Priessnitzovu lázně

» Rozhledna Zlatý Chlum je považována za dominantu města Jeseník, přestože se nachází v katastrálním území České Vsi. Kamenná rozhledna má výšku 26 m a byla postavena Moravskoslezským sudetským horským spolkem v roce 1899. Po druhé světové válce zůstal areál bez provozovatele a zájem o rozhlednu upadal. V roce 1955 chata vyhořela, rozhledna pustla... Rekonstrukce proběhla teprve v 70. letech a vedle věže znovu vyrostla malá chatka nabízející občerstvení.

Třetím místem, na kterém se zastavíme, je Křížový vrch. Sestoupíte k němu po modré a červené turistické značce. Pojmenování je z doby, kdy zde ještě stála dřevěná kaplička s obrazem Ježíše Krista. Od roku 1847 je tady kamenná kaple sv. Anny a jednou ročně se zde koná poutní mše svatá. Za návštěvu stojí restaurace v myslivčeském stylu. Původní budova patřila mezi nejstarší restaurace v širokém okolí. V roce 1994 byla zcela zničena požárem, ale již o rok později

Chůze pod korunami zhruba 260 vzrostlých stromů s výhledy na hřebeny Hrubého Jeseníku, Zlatohorské vrchoviny i rovin polského příhraničí má bez přehánění očistný účinek.

byla postavena nová. Ta se postupně rozšiřovala až do dnešní podoby. Můžete si zde pochutnat na zvěřinových specialitách a rovněž se ubytovat.

Fenomén vodního doktora

Jak jsem již zmínil v úvodu, Jesenícko nejsou pouze hory, lidé sem jezdí nejen za přírodou, ale i za její blahodárnou silou do lázní. Zásluhou místního rodáka Vincenze Priessnitze zde v roce 1822 vznikl první vodoléčebný ústav na světě. Během následujících let se z něj staly světoznámé lázně a vzor pro příznivce vodoléčby z celé Evropy. Na Gräfenberk, což byl původní německý název používaný do roku 1947, přijížděli hosté z Vídně, Paříže, Berlína, Londýna i ze zámoří. Mezi návštěvníky byly hojně zastoupeny i nejvyšší společenské vrstvy.

Pokud dáváte přednost klidnějším procházkám, doporučuji Ripperovu promenádu, od poloviny 19. století vyhledávané místo odpočinku

lázeňských hostů. Chůze pod korunami zhruba 260 vzrostlých stromů s výhledy na hřebeny Hrubého Jeseníku, Zlatohorské vrchoviny i rovin polského příhraničí má bez přehánění očistný účinek.

K charakteru promenády přispěli lázeňští hosté výstavbou pomníků. U Vídeňské kavárny je Český pomník (1868–1874), na jehož výstavbu se pořádala finanční sbírka, a socha řecké bohyně zdraví Hygie byla odlita podle návrhu tehdy nadějněho mladého sochaře J. V. Myslbeka. Nejstarším pomníkem a největší chloubou lázní, která určila i jejich dnešní symbol – krále zvířat lva – je monumentální Maďarský pomník. Byl postaven v roce 1839 na přání maďarských pacientů v čele s hrabětem Jánosem Erdödyem. Autorem pomníku je vůdčí představitel evropského klasicistního sochařství Ludwig Schwanthaler.

Po procházce kolonádou se můžete zchladit v balneoparku. Jedná se o speciální „vodní zahradu“, která je současně jedinečným dílem

zahradní architektury a tvorby krajiny. Můžete se v ní brodit potůčky, vyzkoušet Priessnitzovy lavičky nebo stříky. Na nejodvážnější návštěvníky čekají přírodní sprchy se studenou pramenitou vodou. Ten nejpříjemnější pocit relaxace však zažijete na mateřídouškově provoněných slunečních terasách.

Láska na celý život

Tolik alepoň malá „ochutnávka“, ovšem Jesenícko nabízí mnohem, mnohem víc. Jsem přesvědčen, že pokud sem jednou zavítáte, jeho podmanivému kouzlu podlehnete a budete se rádi vracet. A možná, že z toho bude láska na celý život jako v mém případě. ■

Na cestě
Speciál Týdeník Květy
MÍSTA, KTERÁ MUSÍTE VIDĚT
Výpravte se po svých za dobrodružstvím a krásou

Další tipy na výlety a unikátní reportáže od opravdových znalců naší krásné země najdete ve speciálu Týdeník Květy Na cestě.

PRÁVĚ V PRODEJI

Lupina mnoholistá neboli vlčí bob je v České republice invazivním druhem, mezi fotografy je však velmi oblíbená. Foceno na vyhlídkovém místě cestou na Rejvíz

ZAPOJTE SE do projektu *Jdeme! 1000 kilometrů Českem* Čtete Týdeník Květy a VYHRAJTE ATRAKTIVNÍ CENY

SOUTĚŽ

Od ledna do prosince 2022 v Týdeníku Květy a na webových stránkách www.jdeme1000km.cz probíhá soutěž o 3 HLAVNÍ CENY.

Pro získání jedné z hlavních výher je nutné se zúčastnit alespoň tří jednotlivých kol soutěže a budete zařazeni do slosování. Soutěž má celkem 12 kol, každé z nich je i samostatnou soutěží, ve které můžete okamžitě vyhrát další ceny.

Na 10. kolo soutěže se můžete těšit v čísle 38, které vychází 22. září.

<p>1. cena: Dámské a pánské sportovní hodinky Garmin v hodnotě 19 180 Kč</p>	<p>2. cena: Kolekce zavazadel Thule Chasm v hodnotě 18 000 Kč (4 kusy)</p>	<p>3. cena: Voucher na nákup sportovního vybavení Craft v hodnotě 10 000 Kč</p>
--	--	---